

Crna Gora
OPŠTINA BIJELO POLJE
Sekretarijat za ruralni
i održivi razvoj

Adresa: Ul. Nedeljka Merdovića 10
84 000 Bijelo Polje
Telefon: +382(0)50/484-805
www.bijelopolje.co.me

Broj 09-

077/25-4

Datum: 24.01.2025. godine

Na osnovu člana 13 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi,” br.48/18, 16/19 i 25/19) sekretar Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj, podnosi:

IZVJEŠTAJ

O RADU SEKRETARIJATA ZA RURALNI I ODRŽIVI RAZVOJ 2024. GODINU.

Bijelo Polje, januar 2025. godine

U izvještajnom periodu najvažnije aktivnosti Sekretarijata, odvijale su se u pravcu ispunjavanja ciljeva i poslova definisanih politikom održivog razvoja u ruralnim područjima, strateškim i lokalnim planovima razvoja i Programom rada Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj 2024. godinu, kao i drugih poslova iz svog djelokruga, u skladu sa zakonom, odlukama Skupštine i predsjednika Opštine.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj je realizovao programski predviđene ciljeve lokalne uprave u oblasti ruralnog i održivog razvoja Opštine Bijelo Polje, kao i u pogledu izrade propisa i sprovođenja procjene uticaja i mjera za zaštitu životne sredine. Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj je za 2024. godinu realizovao set od 9 mjera za podršku poljoprivrednim proizvođačima na ruralnom području sektora stočarstva i sektor ratarstva, nabavku specijalizovanih vozila, razvoj ruralnog turizma, izgradnje i nabavke eksploatacionih bunara, projekata edukativnih putovanja, sajмова za plasman poljoprivrednih proizvoda poljoprivrednika iz Bijelog Polja, zaštite životne sredine i biodiverziteta, razvoj seoske infrastrukture, podršku ratarskoj proizvodnji u zaštićenim prostorima, smanjenje uticaja prirodnih hazarda radi očuvanja broja grla stoke, kroz Program podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj koji je usvojila Skupština Opštine Bijelo Polje.

Podsticajne mjere za ruralni i održivi razvoj koje realizuje ovaj Sekretarijat su mjere kojima se podstiče obavljanje poljoprivrede na ruralnim područjima, održanje stočnog fonda, povećava konkurentnost poljoprivrednih proizvođača, zaštita zdravlja, edukacija i očuvanje životne sredine, i opšte unaprjeđenje životnih uslova stanovnika područja Opštine Bijelo Polje.

U pogledu podsticaja ruralnog i održivog razvoja Sekretarijat je pružao potpunu podršku registrovanim poljoprivrednim proizvođačima i porodičnim gazdinstvima u seoskim područjima kroz poboljšanje efikasnosti poljoprivrednih gazdinstava, podršku očuvanju stočnog fonda, veće korišćenje savremene poljoprivredne opreme i tehnike, povećanje konkurentnosti na tržištu i profitabilnosti, unapređenje povrtarske proizvodnje u zaštićenim prostorima, podizanje standarda kvaliteta proizvodnje, kao i kroz edukativno djelovanje stručne službe u oblasti ruralnog turizma.

Predstavnici Sekretarijata su prisustvovali zajedničkom sastanku u Bijelom Polju održanom 29. marta 2024. godine gdje su predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, upoznali brojne poljoprivredne proizvođače u Bijelom Polju, o mjerama podrške Agrobudžeta za 2024. godinu.

Sekretarijat je Nacrt programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu predstavio na centralnoj Javnoj raspravi održanoj 30.04.2024 godine u skupštinskoj Sali Opštine Bijelo Polje.

Imajući u vidu prethodno iskustvo u radu na polju održivog razvoja ruralnih područja i realizacijom podsticajnih mjera poljoprivrednim proizvođačima sa teritorije Opštine Bijelo Polje, stručna služba Sekretarijata je predložila, a menadžment tim ovog organa usvojio Program podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj za 2024. godinu. Predlog Programa je upućen na davanje saglasnosti Savjetu za zaštitu i razvoj lokalne samouprave Opštine Bijelo Polje, a potom i Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje je izdalo pisanu saglasnost na isti u maju 2024. godine.

Iz razloga realtivno kasnog usvajanja podsticajnih mjera za 2024. godinu predstavnici Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj nijesu održavali sastanke sa predsjednicima mjesnih zajednica i poljoprivrednicima i održavali prezentacije kao ranijih godina, već su isti informisani putem opštinskog sajta, javnog servisa Radija Bijelo Polje, viber grupe poljoprivrednika. Na ovim javnim glasilima prezentovani su: Program mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede za 2024. godinu i Program mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu ("Sl list Crne Gore" – opštinski propisi 027/24).

Nakon, usvajanja u Skupštini Opštine Bijelo Polje, ovaj programski dokument koji je rezultat strateškog planiranja lokalne uprave sa osvrtnom na Agrobudžet Vlade Crne Gore, objavljen je u "Službenom listu Crne Gore- opštinski propisi" br. 027/24 i stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

Sekretar Sekretarijata i nadležni službenici su obradili **667 akta** u raznim u upravnim postupcima, konkretno na Program podsticajnih mjera se odnosio **176 zahtjeva** od kojih je 24 odbijeno, dok je **152 pozitivno riješeno**.

Tabela 1. – Klasifikacija akata u predmetima za 2024. godinu
(Opština Bijelo Polje, Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj)

Opština Bijelo Polje, Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj	Ukupan broj predmeta	Upravni postupak – vođenje postupka faze i donošenje rješenja	Mišljenja o procjeni uticaja na životnu sredinu/upravljanje opasnim otpadom	Broj odbijenih zahtjeva	Izveštaj Agenciji za zaštitu životne sredine/dr	Broj obavještenja	Ostali akti
	667	335	239	28	159	667	92

Program podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj opštine Bijelo Polje za 2024. godinu sadržao je 9 podsticajnih mjera i usvojen je 13.05.2024 godine na XX Sjednici SO Bijelo Polje.

Ukupan iznos opredijeljenih sredstava za ovaj Program iznosio je **150.000,00 eura**. Sredstva za finansiranje Programa izdvojena su iz Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2024. godinu u skladu sa članom 14 stav 1 tačka 14 Odluke o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2024. godinu ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi" br. 063/23).

Rebalansom Budžeta za 2024 godinu koji je usvojen na XXIV sjednici SO Bijelo Polje ukupan iznos opredijeljenih sredstava je uvećan za 11.200,00 eura, za povećanje sredstava za mjeru 2.2 -Održivo korištenje riječnih tokova za angažman 2 ribočuvara na bjelopoljskim rijekama Limu, Bistrici i Ljubovići, što u konačnom donosi iznos od 161.200,00eura

Realizovano je 161.200,00€, odnosno 100 % predviđenih sredstava izraženo u procentima.

Tabela 2. - Prikaz ostvarenja Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2023. godinu (Opština Bijelo Polje, Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj)

Program mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu	Predviđena sredstva u €	Realizovano u €	Realizovano u %	Broj odobrenih zahtjeva	Broj odbijenih zahtjeva	Broj obavještenja	Ukupan broj zahtjeva
UKUPNO:	161.200,00	161.200,00	100 %	152	24	49	176

Program podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj za 2024. godinu sadržao je 9 podsticajnih mjera koje su podijeljene na:

- mjere ruralnog razvoja, i na
- održivo upravljanje prirodnim resursima.

Iz oblasti procjene uticaja na životnu sredinu u izvještajnom periodu urađena su:

- 159 obavještenja o podnesenom zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade elaborata, o podnesenom elaboratu na saglasnost, davanju saglasnosti na elaborat;
- 9 rješenja o potrebi izrade elaborata procjene uticaja;
- 9 javnih rasprava;
- 9 izvještaja o ocjeni elaborata;
- 9 rješenja/saglasnosti na elaborat procjene uticaja;
- 9 rješenja da ne treba izrada elaborata;
- 7 mišljenja na ploanove upravljanja otpadom;
- 212 mišljenja o potrebi izrade elaborata procjene uticaja;
- 1 godišnji izvještaj o otpadu za 2023 godine;
- 1 zahtjev za dostavu podataka;
- 16 saglasnosti na upravljanje građevinskim otpadom;
- 1 saglasnost na transport opasnog otpada;
- 1 mišljenje na stratešku procjenu uticaja;
- 10 žalbi;
- Učestvovanje u izradi Lokalnog energetskog plana;
- Članstvo u radnoj grupi za određivanje regionalnog centra za upravljanje otpadom.

Posle sprovedene javne rasprave i tokom evaluacije svrsishodnosti podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj iz Programa podsticajnih mjera za 2024. godinu su u odnosu na 2023. godinu dodata je mjera Podsticaj razvoja ruralnog turizma kao podsticaj razvoju turizma na teritoriji Opštine Bijelo Polje koje je Sekretarijat prepoznao kao razvojnu šansu za nasu Opštinu, a i sjevera Crne Gore.

U skladu sa usvojenom odlukom Skupštine Opštine, Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj može u toku izvršenja Programa vršiti izmjene namjene korišćenja sredstava,

maksimalno do 20% ukupnog budžeta Programa, i preusmjeravati sredstva sa mjere za koju nije bilo dovoljno interesovanja, na drugu mjeru Programa gdje je interesovanje veće od projektovanog iznosa.

Programom podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje za 2024. godinu su realizovane sljedeće mjere:

SEKCIJA 1. – Mjere ruralnog razvoja

Mjera 1.1. - Podsticaj razvoja ruralnog turizma.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila 5.000€. Stepem iskoristivosti mjere je 100 %, pošto je u sprovedenoj proceduri ovaj vid podsticaja iskoristilo petoro registrovanih seoskih domaćinstava, koji su izvršili investicije na svojim gazdinstvima i ispunjavali materijalno-pravne uslove za buduće pružanje ugostiteljskih usluga na ruralnom području. Po ovoj podsticajnoj mjeri utrošeno je 5.000 eura što predstavlja 100% od planiranih sredstava.

Obzirom da je mjera izazvala veliko interesovanje kod vlasnika seoskih domaćinstava, tako da će mjera biti implementirana i u Programu mjera za 2025 godinu sa uvećanim sredstvima.

Značaj seoskog turizma u Bijelom Polju je višestruk, a prvenstveno se ogleda u očuvanju prirodne sredine i kulture naših sela, i u poboljšanju opšte socio-ekonomske slike ruralnog prostora. Ovdje se uglavnom radi o malim porodičnim biznisima koji su prevashodno okrenuti poljoprivredi, a turizam je dopuna njihovim prihodima, samim tim isti su registrovani kod dva resorna ministarstva, kao poljoprivredno gazdinstvo i kao ugostitelji na ruralnom području.

Poljoprivredni proizvođači na ruralnom području, koji su zainteresovani da prošire svoju ekonomsku aktivnost i na pružanje turističkih usluga na gazdinstvu, mogu to da urade uz ovu podršku koja pruža mogućnost da se adaptiraju objekti na poljoprivrednom gazdinstvu i/ili nabavi neophodna oprema u svrhu pružanja turističkih i/ili ugostiteljskih usluga.

Koncept ove podsticajne mjere je planiran za pružanje podrške za adaptaciju objekata i za kupovinu namjenske opreme, u svrhu pružanja ugostiteljskih i/ili turističkih usluga na ruralnom području opštine, u kategorijama koje su obuhvaćene podrškom. Neprihvatljivi troškovi su: nabavka polovne robe i materijala, troškovi sopstvenog rada, troškovi obrtnih sredstava, troškovi osiguranja i registracije. Pravo na podsticaj iz ove mjere nisu imali podnosioci zahtjeva koji su za pomenute radove dobili pomoć, odnosno finansijska i druga sredstva iz drugog izvora javnog finansiranja (lokalnog i državnog), kao i oni koji su koristili podsticaj iz ove mjere u posljednje 3 godine.

Podrška se daje u vidu refundiranja troškova, posle podnošenja investicionih troškova i računa, nakon terenske kontrole, u iznosu do 50% ukupne vrijednosti investicije, a maksimalno do 1.000 €. Značajno je napomenuti da se porastom interesovanja i ulaganja u ovaj vid privredne djelatnosti u Bijelom Polju interesantan za budućnost, posebno ako imamo u vidu otvaranje turističkih lokacija Đalovića pećine i valorizacija zone Bjelasica.

Sredstva iz ove podsticajne mjere u sprovedenoj upravnoj proceduri iskoristilo je petoro registrovanih seoskih domaćinstava sa područja Kanja, Potkrajaca, Pavinog Polja i Bistrice. Podržani su projekti adaptacije objekata i površina, kupovinu namjenske opreme seoskih domaćinstava, posle izvršene kontrole u investicije objekata, lica koja su stekli uslove u prostornom i ambijentalnom pogledu.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila **4.000€**. Od 12 podnijetih zahtjeva 8 je riješeno u sprovedenoj proceduri, dok su 3 zahtjeva odbijena kao neosnovana. Jedan predmet je greškom predat ovom sekretarijatu pa je isti proslijedjen nadležnom Sekretarijatu. Veliko interesovanje za ovu mjeru rezultiralo je **198 % iskoristivosti mjere** za što je utrošeno **7.930,00 eura**, što potvrđuje da su planirana sredstva svrsishodno upotrijebljena i da je realizacija mjere ima potpunu svrhu. Kroz ovu mjeru poljoprivredna gazdinstva su podržana u nabavci 8 terenskih vozila za transport voća i povrća.

Često, neposjedovanje vozila sa adekvatnim uslovima za transport voća i povrća, sprečava određeni broj proizvođača iz Bijelog Polja da svoju robu transportuju na dalje relacije, pa tržišta primorskih gradova ostaju van domašaja za njih. Kako bi se sačuvao kvalitet voća i povrća, uvećala cijena prodaje, obezbijedila dostupnost udaljenih tržišta i izbjegle posljedice ne higijenske prirode kada je transport hrane u pitanju, potrebno je stimulirati proizvođače koji lično transportuju svoje proizvode, da nabave odgovarajuća transportna vozila sa mini hladnjačama (PIKAP-ove ili kombije) koja garantuju dobar kvalitet i dobre higijenske uslove. Time bi se povećala bezbjednost hrane i dostupnost tržišta, a u krajnjem se povećava i konkurentnost proizvoda, jer svježa i zdrava hrana ima veću cijenu.

Podrška je data u visini od 20% vrijednosti za nabavku manjih namjenskih vozila na principu pick-up ili kombi vozila. Pravo na podršku imala su registrovana poljoprivredna gazdinstva i registrovani poljoprivredni proizvođači koji na svom ili zakupljenom posjedu intenzivno obrađuju i proizvode voće i/ili povrće na površini od minimum 1 ha. Osnovica za obračun subvencije je iznos iz računa o nabavci, ugovora ili carinske deklaracije. Maksimalni iznos podrške, bez obzira na cijenu vozila, ne može biti veći od 1500 eura sa vozilima sa rashladnim uređajem, odnosno 1000 eura za furgon vozila bez rashladnog uređaja. Subvencija nije podrazumijevala troškove registracije vozila, osiguranja, transporta itd.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj je u toku godine više puta pismeno odgovarao Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede o korisnicima mjere u cilju sprječavanja dvostrukog finansiranja, obzirom da i pomenuto Ministarstvo ima sličnu mjeru, a realizuje program iz Prvog, drugog i Trećeg poziva IPARD II Programa, za mjeru 1 "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava".

Mjera 1.3. - Razvoj seoske infrastrukture.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila **40.000€**, a utrošeno je **42.280,00 eura**, što čini stepen iskoristivosti **106%**. Od 12 podnijetih zahtjeva 12 je usvojeno.

Podrška se daje za rekonstrukciju adaptaciju ili izgradnju objekata od opšteg značaja za stanovništvo određenog seoskog područja, nabavku opreme ili adaptiranje određenog prostora od opšteg značaja. Posebni ciljevi ove mjere su podizanje kvaliteta života na ruralnom području i unaprijeđenje sporstkih, društvenih, socijalnih i drugih uslova na području mjesne zajednice. Kako bi se unaprijedio život na selu potrebno je konstantno ulagati u seosku infrastrukturu, kako u onu veću tako i u onu manju, ali svakako od bitnog opšteg značaja za mještane ruralnog područja.

U toku 2024. godine sredstva za rješavanje komunalnih problema od lokalnog značaja na seoskoj infrastrukturi, podsticajna sredstva kroz ovu mjeru koristili su:

1. MZ TOMAŠEVO – Izgradnja potpornog zida na lokalnom groblju.
2. MZ ČUKOVAC – Regulacije vodotoka u ulici Čukovačka
3. MZ BABIĆA BRIJEG – Reekulacija putne infrastrukture u Vučedolskoj ulici
4. MZ RASOVO – Uređenje rasvjete na teritoriji Mjesne zajednice (ulica Rasovska i u ulici od starog visećeg do novog mosta)
5. MZ GODIJEVO – Nabavka peći za gasulhanu
6. MZ KANJE – Uređenje seoskog groblja
7. MZ PRIJELOZI – Termoregulacija kapele u naselju Zakom
8. MZ KANJE – Nabavka i zamjena unutrašnje stolarije u OŠ „Mladost“

Istovremeno zbog nedostatka sredstava za realizaciju Programa za 2024. godinu od 27. decembra 2024. godine odbijeni su zahtjevi:

9. MZ LOZNA – Rekonstrukcija seoskog vodovoda na teritoriji MZ
10. MZ RASOVO – Uređenje izvora/česme Barice
11. MZ PRUŠKA – Nabavka smart klupe na solarno punjenje
12. MZ LOZNA – regulacije potpornog zida pored mjesne džamije.

Kroz interaktivan rad sa lokalnim zajednicama stvaramo jedan zajednički komunitarni sistem spuštanja nivoa odlučivanja i odgovornosti na nivo bliži građanima kao korisnicima usluga. Ovo pitanje na značaju dobija samom činjenicom da su ruralnim sredinama, upravo mjesne zajednice, prva i nerijetko jedina veza sa širom društvenom zajednicom. Važno je napomenuti da smo kroz ovu mjeru **za period 2019-2024. izdvojili 127 hiljada eura**.

Iako Sekretarijat za ove namjene raspolaže sa skromnim sredstvima za period proteklih 7 godina realizovani su brojni projekti, od uređenja objekata MZ, uređenja groblja vjerskih i komunalnih objekata u mjesnim zajednicama na ruralnom poručju, betoniranje prilaza, rasvjete, izrade stolarije zgrade mjesnih domova, krovni pokrivača, izradu obaloutvrda, pomoć u realizaciji projekata rasvjete u naseljima i zaštita zemljišta od erozije. Za 2024. godinu maksimalan iznos podrške za jednu mjesnu zajednicu u **2024 godini iznosio je do 5.000 eura**.

Kako bi se unaprijedio život na selu potrebno je stalno ulagati u unaprijeđenje seoske infrastrukture, što je od bitnog značaja za mještane ruralnog područja. Smatramo da je opravdano opredijeliti sredstva što povećava efektivnost rješavanja komunalnih problema građana.

Svaki projekat mjesnih zajednica u rješavanju infrastrukturnih problema je evidentiran i po njemu je postupano u skladu sa propisima u najboljem interesu građana.

U komunikaciji sa predstavnicima lokalnih zajednica, kontinuirano ostvarujemo saradnju sa njihovim predstavnicima, koje su dio jedinstvenog sistema lokalne samouprave naše Opštine, pri čemu se ostvaruje određen oblik neposrednog učešća građana u vršenju javnih poslova.

Mjera 1.4. – Podrška povrtarskoj proizvodnji u zaštićenim prostorima (dodjela plastenika).

Ovom mjerom smo postigli rezultat da je Bijelo Polje bogatije za **2300m²** plasteničkog prostora, koje je dobilo **23 poljoprivrednih proizvođača** koji su zadovoljili propisane uslove. Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila **50.000,00€**.

Javni poziv za besplatnu dodjelu plastenika za proizvodnju povrća za 2024.godinu broj 09-308/24-72 od 14.06 2024. godine koji je bio otvoren do 28.06.2024. godine.

Na osnovu odredbi iz člana 3 Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu koji realizuje Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i kriterijuma za bodovanje, Komisija za kontrolu i provjeru osnovanosti zahtjeva po osnovu ovog Programa, na sastanku 11.09.2024.godine, utvrdila je bodovnu rang listu kandidata koji su predali zahtjeve i sačinila Zapisnik broj 09/5-308/24- 72/8 od 11.09.2024. godine. U 2024 godini pored fizičkih lica, poloprivrednih proizvođača, pravo da apliciraju na Javni poziv za besplatnu dodjelu plastenika za proizvodnju povrća imali su institucije koje vrše eksperimentalno gajenje biljnih vrsta (obrazovne institucije) kao i dnevni centri za djecu ometenu u razvoju, starački domovi kao i ZIKS.

Bodovna lista kandidata za dodjelu plastenika u 2024. godini utvrđena je u skladu sa uslovima i kriterijumima propisanim članom 3 tačka 4 Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu ("Službeni list Crne Gore- opštinski propisi", br. 027/24), objavljenom na sajtu Opštine www.bijelopolje.co.me, odnosno na osnovu ukupnog broja ostvarenih bodova. Bodovanje zahtjeva izvršilo se na sljedeći način: Bodovanje za poljoprivredne proizvođače - Podnosilac zahtjeva već posjeduje plastenčki prostor pod zasadam od 100m² - 200m², odnosno 1-3 plastenika – 12 bodova; Podnosilac je osoba ženskog pola – 6 bodova; Podnosilac zahtjeva je mlada osoba sa 40 i manje godina – 7 bodova; Podnosilac u užoj porodici ima 5 i više članova domaćinstva – 5 bodova; Podnosilac zahtjeva u užoj porodici ima nezaposlenih punoljetnih članova porodice, bez dodatnih primanja – 3 boda po nezaposlenom članu porodice; Bodovanje za institucije – Broj korisnika od 1 – 15 – 10 bodova ; Broj korisnika od 16 – 30 – 20 bodova ; Broj bodova od 30 i više – 30 bodova.

Pravo apliciranja na konkurs imali su registrovani poljoprivredni proizvođači sa teritorije Opštine Bijelo Polje, za dodjelu jednog plastenika. Na osnovu prethodno raspisanog javnog poziva postupka jednostavne nabavke broj 76848 od 31.07.2024.godine za nabavku i ugradnju plastenika za zaštićenu poljoprivrednu proizvodnju, shodno raspoloživim sredstvima iz Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu ("Službeni list Crne Gore- opštinski propisi", br. 027/24). Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj dodjeljuje 23 plastenika poljoprivrednim proizvođačima sa teritorije Bijelog Polja u 2024. godini.

Komisija je konstatovana da je Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje opštinskom sajtu www.bijelopolje.co.me, na osnovu Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu („Službeni list CG- opštinski propisi“, br. 027/24) i mjere 1.4. - Podrška povrtarskoj proizvodnji u zaštićenim prostorima (dodjela plastenika), objavio: Javni poziv za besplatnu dodjelu plastenika za proizvodnju povrća za 2024.godinu broj 09/5-308/24-72/8 od 14.06 2024. godine koji je bio otvoren do 28.06.2024. godine.

U ovom roku predviđenom Javnim pozivom za realizaciju mjere 1.4. Sekretarijat je zaprimio 35 zahtjeva, po svakom je formiran predmet i izvršena administrativna i terenska kontrola, dok su 2 zahtjeva bila preuranjena.

Mjera 1.5. -Promocija i edukacija iz oblasti ruralnog i održivog razvoja.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila 7.000€, dok je utrošeno 8.080,00 što iznosi 115% iskoristivosti mjere. Podnijeto je 7 zahtjeva i svi su pozitivno riješeni u sprovedenom upravnom postupku.

Podrška se daje za edukaciju iz oblasti ruralnog i održivog razvoja, organizovanje međunarodnih sajmova i dodjelu granta za osvojena prva 3 mjesta na lokalnim i međunarodnim sajmovima iz oblasti poljoprivrede i ruralnog turizma.

Sredstva iz ove mjere su korišćena za organizaciju učešća bjelopoljskih poljoprivrednika na međunarodnom sajmu poljoprivrede u Novi Sad 2024 godine, Učešće na Sajmu poljoprivrede u Petnjici, Sajam poljoprivrede, prehrane i domaće radinosti Berane, za proizvođače hrane "Najbolje iz Crne Gore" u Big Fashion shopping mall-u u Podgorici.

Predviđena struktura podsticajne mjere je predviđena za posjete, organizovanje ili učestvovanje na međunarodnim sajmovima, izložbama i drugim sličnim manifestacijama podrška se daje do 4000 eura, u vidu dodjele granta. Za organizovanje i učestvovanje na lokalnim sajmovima izložbama i drugim sličnim manifestacijama podrška se daje do 2000 eura, u vidu dodjele granta.

Nivo znanja stanovništva o pitanjima ruralnog i održivog razvoja je na veoma niskom nivou. Sa druge strane ne postoji dovoljna promocija poljoprivrednih i nepoljoprivrednih proizvoda proizvođača sa ruralnog područja opštine. Takođe, problem predstavlja i nizak nivo znanja i informisanosti stanovništva o pitanjima održivog razvoja, zaštite prirode i životne sredine, etno i eko turizma itd. Zato je potrebno animirati ljude, organizovati razne vidove posjeta i razmjena iskustava, promotivnih manifestacija i edukativnih kampanja.

SEKCIJA 2 ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA

Mjera 2.1. – Podrška investicijama u izgradnji eksploatacionih bunara.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila 8.000€, dok je utrošeno 11.830,79 eura, sa stepenom iskoristivosti 148 %.

Podnijeto je 17 zahtjeva, od koji je 15 pozitivno riješeno, a dva su odbijena zbog nepotpune dokumentacije. Maksimalno prihvatljiva budžetska podrška iznosi do 50% vrijednosti prihvatljive investicije, odnosno do iznosa od 1.500 €. Pored iznosa podrške od 50% još dodatnih 10%, odnosno ukupno 60% za poljoprivredne proizvođače upisane u Registar subjekata u organskoj proizvodnji. Dodatnih 10% ostvaruju i žene nosioci poljoprivrednog gazdinstva.

Registrovana poljoprivredna gazdinstva koja ispunjavaju specifične kriterijume prihvatljivosti ovom mjerom, mogu ostvariti podršku za sledeće investicije:

- bušenje/izgradnja novih eksploatacionih bunara u cilju obezbjeđivanja redovnog i pravovremenog navodnjavanja usjeva na otvorenom prostoru, u plastenicima i za plantažno gajenje voćaka, kao i za obezbjeđivanje vode za uzgoj stoke;
- izgradnja novih bunara (nevezano za vrstu materijala) u cilju obezbjeđivanja napajanja vodom;
- adaptacija postojećih bunara;
- nabavka rezervoara (tankova) za vodu minimalne zapremine 1500 l;

Mjera 2.2. - Održivo korišćenje rječnih tokova.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila **6.000€**, sa stepenom iskoristivosti 100%. Rebalansom Budžeta za 2024 godinu uvećana je mjera 2.2. Održivo korišćenje riječnih tokova za iznos od **11.200,00 eura** te je kompletan novac utrošen za implementaciju pomenute mjere.

U saradnji sa SRD "Sinjavac", koje je jedino ovlašćeno lice koncesionar od strane Vlade Crne Gore, zahtjevom za dodjelu granta br. 09/-308-24/357 od 27.11.2024. godine obezbijedena su sredstva za angažman dva ribočuvara na Limu, Bistrici i Ljubovići, koji će imati zadatak očuvanja ribljeg fonda i terenske kontrole pomenutih rijeka, u cilju preventivnog djelovanja i sankcionisanja svih onih koji budu zatečeni u krivolovu.

Pored toga, oni će pratiti stanje na ovim rijekama i u pogledu nelegalnog odlaganja otpada na obalama, te nelegalnoj eksploataciji šljunka i ostalog materijala iz rječnih tokova, prijavljivaće ovakve radnje i pomagati u sakupljanju dokaznog materijala za potrebe pokretanja prekršajnih i drugih postupaka.

Područje Opštine Bijelo Polje raspolaže značajnim vodenim potencijalom, površinskim tokovima, podzemnim vodama i mineralnim vodama koje predstavljaju neiskorišćeno nacionalno bogatstvo.

Bjelopoljska opština spada u hidrografski značajno područje Crne Gore. Rijeka Lim kroz Bijelo Polje teče na dužini od 40 km. Prosječni proticaj kod Plava je 19.3 m³/s, kod Zatona 55.1 m³/s, Bijelog Polja 65.4 m³/s, a u Dobrakovu 71.0 m³/s. Brzina vode Lima je različita i zavisi od nagiba terena i vodostaja. Kreće se od 0.4-3.8 m/s. Korito rijeke Lim je dosta izmijenjeno legalnom i nelegalnom eksploatacijom šljunka i pijeska, pa je opravdanost ove mjere koja se sprovodi tim prije veća.

Mjera 2.3. - Zaštita i unapređenje životne sredine.

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila **10.000€, a utrošeno je 7.000,00 eura sa stepenom iskoristivosti 77 %**. Podnijeto je 6 zahtjeva, od kojih je 5 pozitivno riješeno dok je 1 odbijen u sprovedenom upravnom postupku. Podrška je pružena za pregled stanja kvaliteta i zagađenja tekućih voda u Bijelom Polju, izrada katastra ugroženih i degradiranih zemljišta, za nabavku kompostera, Unaprjeđenje statusa ihtiofaune Lima - poribljavanje Tokovi organskog otpada - Edukativne aktivnosti u 3 osnovne škole, Istraživanje stanja ekosistema rijeka Lim, Ljuboviđe i Bistrice, Terenska istraživanja jestivih i otrovnih gljiva na području Opštine Bijelo Polje, Informisanost građana o zagađenju vazduha u Bijelom Polju i ugradnji toplotnih pumpi.

Biodiverzitet ili „biološka raznovrsnost“ označava sveukupnost gena, vrsta i ekosistema na Zemlji. Skupština Opštine Bijelo Polje je usvojila i Lokalni plan zaštite životne sredine Bijelog Polja 2020-2024. godine koji sadrži prijedloge konkretnih mjera koje je potrebno realizovati kako bi se stanje životne sredine u Bijelom Polju očuvalo i unaprijedilo.

Ova mjera se odnosi na realizaciju isključivo onih mjera koje su definisane Lokalnim akcionim planom zaštite biodiverziteta Bijelog Polja 2018 – 2022. godine, Lokalnog plana zaštite životne sredine Bijelog Polja 2020-2024. godine, sa ciljem zaštite biodiverziteta i životne sredine opštine, stvaranja održivih uslova za razvoj poljoprivrede i turizma Bijelog Polja. Sredstva iz ove mjere koristila su pravna lica koja se bave pitanjima zaštite prirode i životne sredine i koja upošljavaju stručnjake iz oblasti sa naučnim referencama, naučne i obrazovne institucije, kao NVO iz sfere zaštite prirode i životne sredine.

Mjera 2.4. -Ublažavanje i smanjenje uticaja prirodnih hazarda (očuvanje broja grla/komada stoke).

Sredstva predviđena za realizaciju mjere su iznosila 20.000€, a utrošeno je 22.730,00 eura, što čini procenat iskoristivosti od 114%.

U toku trajanja mjere podneseno je ukupno 93 zahtjeva, 78 je pozitivno riješeno riješeno u redovnoj, dok je 15 odbijeno, uglavnom zbog nepotpune dokumentacije, iskorištenosti mjere u toku kalendarske godine, utroška sredstava za mjeru.

Naknada se ne daje ako je gلو/komad stoke uginulo prirodnim putem, usljed napada pasa litalica i vlasničkih pasa ili krivicom vlasnika.

Kako bi se smanjila šteta a gazdinstva motivisala da nastave sa uzgojom i razvojem stočarstva neophodno je pružiti odgovarajuću sigurnost u pogledu određene novčane podrške po izgubljenom grlu stoke, kako bi se ista nadoknadila.

Komisije, rad na terenu i slobodan pristup informacijama

Sekretar Sekretarijata je, iz razloga provjere osnovanosti pristiglih zahtjeva i upoređivanja zahtjeva sa realnim odnosno činjeničnim stanjem na terenu, formirao Komisiju za terensku kontrolu i provjeru realnosti i osnovanosti zahtjeva po osnovu Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu.

Komisija za terensku kontrolu i provjeru realnosti i osnovanosti zahtjeva po osnovu Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu ("Službeni list Crne Gore-opštinski propisi", br.027/24) postupku utvrđivanja osnovanosti i opravdanosti zahtjeva i terenske kontrole istih. Komisija je imala zadatak da terenski obiđe određeni broj podnosilaca zahtjeva za Program mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2024. godinu, i utvrdi osnovanost i podudarnost zahtjeva za podsticaj i realnog stanja na terenu. Komisija je shodno rješenju ispunila svoj zadatak i zapisnički u 84 predmeta utvrdila stanje na terenu, što je ovlaštenim službenim licima koristilo pri odlučivanju za odobravanje podsticaja i evaluaciji efikasnosti pojedinih programa.

U sklopu redovnih aktivnosti Sekretarijata su i poslovi davanja saopštenja i obavještenja za građane, putem sajta Opštine, štampanih i elektronskih medija.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj izvještajnom periodu je imao 4 odbornička pitanja.

Sekretarijat je u izvještajnom periodu donio 667 pojedinačnih akata, rješenje, obavještenje, žalba i sl) u postupku rješavanja po pitanjima iz svoje nadležnosti. Većina predmeta su zahtjevi građana i drugih lica po osnovu Programa mjera za podsticaj ruralnog i

održivog razvoja, kao i po osnovu poslova procjene uticaja na životnu sredinu, ali i razni zahtjevi za ostvarivanje prava, dobijanja informacija, pozivi itd.

U toku 2024. godine shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list Crne Gore“, br.44/12, 30/17), Sekretarijat je u postupku odgovorio na **12 zahtjeva** za pristup informaciji, rješenjem je dozvoljen pristup informacijama ili je poslato obavještenje da je informacija javno objavljena na opštinskom sajtu ili na sredstvima javnog informisanja.

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE, ZAŠTIĆENA PODRUČJA

U aprilu 2024. godine dostavljeni su kompletni podaci i dokumentacija neophodni za reviziju uspjeha projekta na temu "Efikasnost mehanizama regulacije, praćenja i izvještavanja o kvalitetu vazduha u Crnoj Gori". Konstatovano je da se ocjenjivanje kvaliteta vazduha u Bijelom Polju prema vrsti zagađujućih materija i standardima kvaliteta vazduha koje određuje Vlada Crne Gore, vrši se preko državne mreže, preko uspostavljene automatske stacionarne stanice u naselju Nikoljac. Kontrola kvaliteta vazduha u Bijelom Polju vrši se sistemskim mjerenjima emisije parametara PM10, PM2.5, NO2, CO, preko automatske mjerne stanice u naselju Nikoljac (pored OŠ "Risto Ratković"), a praćenje kvaliteta vazduha i mjerenje vrše ovlašćena službena lica sa dozvolom koju izdaje Agencija za zaštitu prirode i životne sredine.

U postupku kontrole, unapređivanja kvaliteta vazduha na teritoriji opštine Sekretarijat je uspostavio kontakte sa CETI- Centrom za ekotoksikološka ispitivanja, jedinom ovlašćenom institucijom u Crnoj Gori i iz svih dobijenih informacija smo u saznanju da je otvaranje lokalne mreže izuzetno skupo, te da ta sredstva su trenutno velika za Budzet Opštine.

Rezultati praćenja kvaliteta vazduha, koji se mogu vidjeti i iz mjernih mjesta državne mreže u Bijelom Polju – urbana zona, pokazali su povećanu koncentraciju suspendovanih čestica u vazduhu PM 10 i PM 2,5 u periodu grijne sezone konkretno u januaru i februaru 2020. godine. Opština Bijelo Polje je donijela Lokalni plan upravljanja životnom sredinom 2020 – 2024. godine kao krovni dokument iz oblasti zaštite životne sredine, pa s tim u vezi smo odlučni da aktivno kroz legislative i praksu radimo na unapređenju kvaliteta vazduha i smanjenja zagađenja na najmanju moguću mjeru.

Sekretarijat se obratio potencijalnim zagađivačima i dobijeni su relevantni podaci o upotrebi sredstava, količini i vrsti goriva koji koriste kotlove za grijanje na čvrsto gorivo. Obzirom da su, shodno članu 40 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list Crne Gore" br. 25/10, 40/11, 43/15, 73/19) vlasnici ili korisnici stacionarnih izvora zagađivanja dužni da dostave podatke o prostornom smjestaju i karakteristikama kotla za grijanje, vrstu goriva i količini koju koriste za grijnu sezonu, obezbijede praćenje i mjerenje emisija zagađujućih materija (periodično, a u zimskim uslovima mjesečno decembar, januar, februar, mart), a najmanje jednom godišnje do 31. marta tekuće godine za prethodnu- prate se vrijednosti PM10, PM 2.5, a poželjno NO2 i obezbijede evidenciju o radu uređaja za smanjenje emisije štetnih čestica ukoliko ga posjeduju, Sekretarijat je u tom smislu djelovao edukativno prema potencijalnim stacionarnim izvorima zagađenja. U tom smislu Sekretarijat je formirao elektronski registar potencijalnih stacionarnih zagađivača vazduha, koji će koristiti radi evidencije, praćenja stanja poboljšanja kvaliteta vazduha.

Na osnovu ovoga Sekretarijat se obratio Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine za davanje mišljenja za donošenje Studije zagađena vazduha ili Lokalnog akcionog plana. Agencija je u međuvremenu izradila Nacrt Strategije upravljanja kvalitetom vazduha gdje je urađen Plan kvaliteta vazduha za sjevernu zonu koja obuhvata Opštinu Bijelo Polje. Radi tačnijeg definisanja mjera za smanjene zagađenja vazduha, mislimo da je neophodno da se konsultuju predstavnici opština iz "sjeverne regije" kao i predstavnici Instituta za javno zdravlje, kako bi se predložile mjere koje bi se odnosile na zaštitu vazduha sjeverne zone. Po pitanju poboljšanja kvaliteta vazduha Sekretarijat je predložio Agenciji sprovođenje kratkoročnih i dugoročnih mjera i dostavljen katalog zagadjivača vazduha.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16 i 18/19), člana 38 stav 1 tačka 2 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. list CG", br.2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22), člana 46 stav 1 tačka 2 Statuta Opštine Bijelo Polje ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 019/18), Skupština Opštine Bijelo Polje, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma br. 01-322/23-179/2 od 05.12.2023 godine, i po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede br. 08-311/23-9409/2 od 11.07.2023 godine i Ministarstva kulture i medija br. 03-298/2023-2 od 02.06.2023 godine na sjednici održanoj dana 25.03.2024. godine, donijela je **ODLUKU O PROGLAŠAVANJU KATEGORIJE, GRANICA, STATUSA I REŽIMA ZAŠTITE U SPOMENIKU PRIRODE „ĐALOVIĆA KLISURA “**

Donošenje ove odluke predstavlja korak ka očuvanju i unapređenju ekološkog stanja ovog područja, a ujedno omogućava lokalnim vlastima i nadležnim ministarstvima da preduzmu potrebne mjere zaštite i očuvanja prirodnih resursa.

Na osnovu člana 268 stav 2 Zakona o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", br. 65/20,146/21,04/24), člana 38 stav 1 tačka 2 i 14 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore" br. 02/18, 34/19, 38/20, 50/12 i 84/22), člana 7 stav 1 Odluke o proglašavanju kategorije, granica, statusa i režima zaštite u Spomeniku prirode "Đalovića klisura" ("Službeni list Crne Gore – opštinski propisi" br. 019/24, 025/24), člana 46 stav 1 tačka 2 i 14 Statuta Opštine Bijelo Polje (Službeni list Crne Gore – opštinski propisi, br. 019/18), Skupština Opštine Bijelo Polje, na sjednici održanoj dana, 27.12.2024 godine donijela je

ODLUKU o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću "Agencija za upravljanje prirodnim dobrima opštine Bijelo Polje"

„Agencija za upravljanje prirodnim dobrima Opštine Bijelo Polje“ će se baviti istraživanjem, očuvanjem, upravljanjem i promocijom prirodnih resursa u Opštini Bijelo Polje, u skladu sa zakonodavstvom Crne Gore i međunarodnim standardima zaštite prirodne baštine.

Ugradnja prečišćivača vazduha na sistemima za grijanje

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj je poslije istraživanja o korišćenju energenata za gorivo koji najviše proizvode suspendovane PM čestice, obavijestio institucije u ovoj opštini da pruže saradnju u oblasti zaštite i unaprjeđenja vazduha i životne sredine u cilju sprovođenja mjera smanjenja emisije štetnih materija.

U novembru 2024. godine u prostorijama bivšeg Privrednog suda u Bijelom Polju, sadašnja zgrada Osnovnog i Višeg tužilaštva u Bijelom Polju ugradjeni su cikloni sa ventilatorom i kotlovskom regulacijom predviđeni su za ugradnju na kotlove za kruto gorivo pripremljene za njihov prihvata. Namijenjeni su za odsis dimnih plinova te izdvajanje krutih čestica iz dimnih plinova. Radom kotla (ventilatora) te zaštitnom pumpom i pumpom grijanja upravlja kotlovska regulacija te ugradnjom ciklona, ventilatora i kotlovske regulacije smanjuje se potrebna visina dimnjaka za razliku od slučaja kada je kotao spojen direktno na dimnjak.

Poslije sprovedene procedure Javne nabavke i obavještenja o ishodu postupka jednostavne nabavke po izboru najpovoljnije ponude DOO "Euroglobus" Podgorica na iznos od 28.885,00 podnijete 05.11.2024. godine Sekretarijat je sa istim sklopio ugovor kao najpovoljnijim ponuđačem.

Procedura je urađena u skladu sa smjernicama državne strategije očuvanja životne sredine, standardima i propisima koji važe za ekološki čist vazduh. Izvođač se obavezuje da izvrši nabavku i ugradnju sistema/filtera za zaštitu vazduha od zagađenja – projektuj i izgradi (ugradnja ciklona za prečišćivače vazduha za kotla snage 500 kW i prateće opreme u prostorijama Osnovnog državnog tužilaštva u Bijelom Polju; ugradi dimovodni set cijevi karakteristika iz ponude, ugradi elektro ormar prema specifikaciji ponude i izvrši ispitivanje instaliranje, mjerenje i dodatne radove, izradi glavni projekat za nabavku i ugradnju sistema i izvrši kratku obuku stručnih osoba koji koriste.

Po Direktivi EU zaštiti kvaliteta vazduha svaki novi potrošač zagađivač koji koristi peći na čvrsto gorivo obaveza ugraditi prečišćivač vazduha.

Obzirom da je unapređenje kvaliteta vazduha kompleksan problem i zahtijeva koordiniran rad svih subjekata društva pa i centralne vlasti apelujemo na vladine institucije kao i Sudski savjet i Ministarstvo prosvjete da u skladu sa zakonskim obavezama, važećom Strategijom i Državnim planom unapređenja kvaliteta vazduha opredijele budžetska sredstva za sljedeću godinu kako bi postrojenja za grijanje u Osnovnom i Višem tužilaštvu, te školama prvenstveno u gradskoj sredini zamijenili ili osposobili za bezbjednu emisiju vazduha u atmosferu. Na osnovu nekih ranijih sprovedenih istraživanja Sekretarijat je uputio set kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera Agenciji, i imali smo mišljenje da je potrebno donijeti Studiju zagađena vazduha ili Lokalni akcioni plan. Strategijom upravljanja kvalitetom vazduha 2021-2029 godine koja je na Vladi usvojena, implementirane su odredbe evropskog zakonodavstva i određeni su akcioni planovi. Poslije studijskog rada utvrđen je i Agenciji dostavljen spisak individualnih i kolektivnih zagađivača vazduha u Bijelom Polju koji se radi na godinu dana. Ključne mjere sa procijenjenom kvantifikacijom efekata i troškova vezanih za njihovo sprovođenje Opština Bijelo Polje je odredila na osnovu akcionog plana i obaveza Vlade Crne Gore, ali i lokalne uprave u Bijelom Polju koja je svojim budžetom opredijela sredstva sredstva za ove namjene.

S tim u vezi očekujemo aktivniji pristup i državnih institucija kako bi obezbijedili ekološki prihvatljive instalacije za grijanje u javnim ustanovama i dala podršku kolektivnim i individualnim potrošačima na prelazak sa čvrstog na ekološkog prihvatljiv energent. Osim ovih očekujemo da se na centralnom nivou se sprovode i druge mjere za smanjenje uticaja

suspendovanih PM 2.5 i PM 10 čestica na životnu sredinu kao što su, povećanje korišćenja alternativnih goriva, novih generacija vozila i elektromobilnosti u saobraćaju.

Opština Bijelo Polje u svojim aktivnostima sa resornim Ministarstvom i u saradnji sa Eko-fondom zahtjevima podstiče i unapređuje implementaciju sistema energetske efikasnosti, prije svega u urbanoj zoni, a posebno kroz sredstva obezbijeđena iz paketa podrške Evropske komisije za prevazilaženje energetske krize. Građanima Bijelog Polja već je omogućeno 100.000 eura subvencija preko konkursa i pilot projekta Eko fonda za kvalifikovane isporučioce klima-uređaja. Po ovom konkursu je od marta 2024. godine, preko 500 građana je ostvarilo pravo na subvenciju u iznosu od 200 eura, dok je njih oko 700 pripremilo zahtjeve ali su sredstva bila potrošena. Posebnim Javnim pozivom Eko fonda od 1. avgusta, koji je i dalje aktuelan a odnosi se na individualne stambene objekte i stanove u zgradama, obuhvaćeni su svi građani Crne Gore a za realizaciju je opredijeljeno oko 5,8 miliona eura za mjere energetske efikasnosti. Imajući sve u vidu pred svim institucijama predstoji povećana odgovornost na djelovanje u pogledu smanjenja emisije štetnih materija, a nadamo se boljem kvalitetu vazduha u Bijelom Polju.

Pored navedenog, Sekretarijat je uputio Glavnom gradskom arhitekti i Sekretarijatu za prostorno planiranje i urbanizam dopis u kojem se traži da od novih investitora koji planiraju izgradnju objekata sa grijanjem na čvrsta goriva u obavezne uslove prilikom dobijanja dozvola uvrste i ugradnju ekološki prihvatljivih prečišćivača na tim postrojenjima.

Nabavka i isporuka prečišćivača vazduha za unutrašnje prostorije

Opština Bijelo Polje je u toku 2024. godine nastavila sa mjerama zaštite kvaliteta vazduha. SO Bijelo Polje je u aprilu 2024. godine donijela Odluku o nabavci prečišćivača vazduha u objektima javne namjene na području opštine Bijelo Polje koja je objavljena u Službenom listu CG br. 19/24. U skladu sa istom prečišćivači vazduha su planirani JPU "Dušo Basekić" u svim vaspitnim jedinicama, osnovnim školama "Marko Miljanov" "Dušan Korać" i "Risto Ratković", u JZU "Dom zdravlja", JZU "Opšta bolnica", JU "Dom starih", JU Dnevni centar "Tisa", prostorijama Gradske gaslhane, Gradske kapele u Nikoljcu, sportskoj sali Nikoljac i u prostorijama Opštine Bijelo Polje.

Za ove namjene Opština je izdvojila 9.625,55 eura, a u skladu sa raspisanim Javnim pozivom od kompanije "Venkon Technix" d.o.o. iz Podgorice, nabavljeno je ukupno 69 prečišćivača marke Xiaomi smart air purifier EU koji su raspodijeljeni javnim institucijama: Dnevni centar "Tisa", Dom starih, Udruženje roditelja i djece sa smetnjama u razvoju "Oaza", Mala grupna zajednica JU dječji dom "Mladost", gradska kapela, gradska gaslhana i JPU "Dušo Basekić" prema potrebi i tehničkim specifikacijama. Uređaji posjeduju filtere na bazi aktivnog uglja visokog kvaliteta, a sposobni su da isporuče do 6600 litara prečišćenog vazduha u minuti, filtracija se vrši tri u jednom 99.7 % uz eliminaciju 0.3mm čestica.

Dana 20.12.2024. godine JPU "Dušo Basekić" u Bijelom Polju uručeni su unutrašnji prečišćivači vazduha za prostorije ove predškolske ustanove. Unutrašnji prečišćivači su uručeni za 52 prostorije vaspitnih grupa. Predstavnici ove predškolske ustanove su se ranije obratili zahtjevom Predsjedniku Opštine i sekretaru Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj kada je konstatovano da ova ustanova već posjeduje samo 5 unutrašnjih prečišćivača vazduha, a da je potrebno još 52 i to 34 za samo za prostorije u kojima se izvodi vaspitni proces do 50m² i 18 za prostorije do 20m², a jedan dio je potreban za zajedničke prostorije dnevni boravak i kuhinju.

Uručenju je prisustvovao i predsjednik Opštine Petar Smolović koji je naglasio značaj i potrebu izdvajanja sredstava iz Budžeta Opštine za zdrav ambijentalni prostor potreban za život i rad svih javnih insitucija. Predsjednik je naglasio i aktivnosti koje se sprovode sa lokalnog i državnog nivoa i sa Eko fondom za namjene ekološki prihvatljivih sredstava za grijanje, dok se ne realizuje projekat toplane što je ključna stvar za grad Bijelo Polje.

-Realizacijom ovih aktivnosti vrši se visokoefikasno filtriranje vazduha u automatskom režimu zatvorenih prostorija. Sa mjerama ekološke efikasnosti nastavljamo i u budućem periodu, a prioritet su nam bili najmlađi sugrađani, istakao je Armin Sijarić, Sekretar Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj.

Opština Bijelo Polje preko ovog resornog sekretarijata i sljedeće godine kroz svoje programske aktivnosti podsticajnih mjera predviđa set mjera nabavke ekološki efikasnih klima uređaja koje će biti na raspolaganju građanima, ali i mjere namijenjene zamjeni kotlova za čvrsto gorivo sistema za kolektivno grijanje u stambenim zgradama.

Izvršenje ugovora o deratizaciji i dezinfekciji Javnih površina na teritoriji Opštine Bijelo Polje

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje sklopio je ugovor sa Institutom za javno zdravlje 8. aprila 2024. godine, u kojem su predviđene usluge deratizacije i dezinfekcije na javnim površinama u ovoj opštini. Ukupna vrijednost ugovornih usluga iznosila je 4900,00 eura. Ovaj ugovor je dio kontinuiranih napora lokalnih vlasti da obezbijede zdravlje i sigurnost građana, kao i da očuvaju životnu sredinu na teritoriji opštine Bijelo Polje.

U okviru ovog ugovora, sprovedena su dva tretmana deratizacije na javnim površinama u opštini Bijelo Polje. Deratizacija je od ključnog značaja za suzbijanje glodara, koji mogu prenositi različite zarazne bolesti, kao što su leptospiroza i salmoneloza, a takođe mogu uzrokovati štetu na infrastrukturi i imovini. Svi tretmani su izvedeni prema utvrđenom planu i u skladu sa važećim zakonodavstvom:

Prvi tretman deratizacije sproveden je 29. aprila 2024. godine, u područjima opštine sa najvećim rizikom od infestacije glodarima, kao što su urbane zone, parkovi i industrijski objekti.

Drugi tretman deratizacije izveden je 25. septembra 2024. godine. Drugi tretman je bio usmjeren na dodatno smanjenje broja glodara, naročito u urbanim naseljima i područjima uz rijeke i kanalizaciju.

Tretmani dezinfekcije na teritoriji opštine Bijelo Polje obuhvatali su uništavanje odraslih formi komaraca, koji su poznati prenosioci opasnih bolesti kao što su virus Zapadnog Nila i malarija. U cilju smanjenja populacije komaraca i zaštite zdravlja stanovništva, sprovedeni su sledeći tretmani:

Prvi tretman uništavanja odraslih formi komaraca izveden je 14. juna 2024. godine, u kombinaciji sa tretmanom uništavanja larvi, na mjestima sa visokim stepenom vlažnosti, poput močvarnih područja i rečnih obala, koji su pogodni za razvoj komaraca.

Drugi tretman uništavanja odraslih formi komaraca sproveden je 1. jula 2024. godine, sa ciljem smanjenja broja komaraca tokom ljetnje sezone, kada je rizik od prenosa bolesti najveći.

Treći tretman uništavanja odraslih formi komaraca obavljen je 17. jula 2024. godine, u cilju daljeg smanjenja populacije komaraca i prevencije širenja zaraznih bolesti.

Četvrti tretman uništavanja odraslih formi komaraca sproveden je 5. septembra 2024. godine, kako bi se smanjila brojnost komaraca prema kraju ljetnje sezone.

Pored tretmana za uništavanje odraslih formi komaraca, sprovedeni su i tretmani uništavanja larvi komaraca u vodenim područjima opštine Bijelo Polje, koji su ključni za smanjenje broja komaraca:

Prvi tretman uništavanja larvi komaraca obavljen je 14. juna 2024. godine, u kombinaciji sa tretmanom uništavanja odraslih formi komaraca, kako bi se efikasno suzbila sve faze razvoja komaraca.

Drugi tretman uništavanja larvi komaraca sproveden je 14. jula 2024. godine, sa ciljem smanjenja populacije komaraca na mestima gde se najviše razmnožavaju.

Sprovođenje ovih tretmana na teritoriji opštine Bijelo Polje od velike je važnosti za očuvanje zdravlja građana, smanjenje rizika od širenja bolesti prenijetih putem glodara i komaraca, kao i za unapređenje opšte higijene i sigurnosti u opštini. Kroz ove preventivne mjere, lokalne vlasti nastoje da obezbijede kvalitetniji život za sve stanovnike opštine.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj opštine Bijelo Polje i Institut za javno zdravlje nastavljaju sa zajedničkim radom na realizaciji preventivnih programa i zaštiti zdravlja građana, kao i očuvanju životne sredine. Svi tretmani su sprovedeni u skladu sa važećim zakonodavstvom, koristeći ekološki prihvatljiva sredstva koja su bezbjedna za ljude i životnu sredinu.

Prijedlog mjera za unaprjeđenje rada Sekretarijata i unaprjeđenje stanja u oblasti

Mišljenja smo da osiguranje usjeva i stoke predstavlja budućnost razvoja poljoprivrede i stočarstva na našim prostorima, imajući u vidu promjenu klimatskih uslova, ekstremne padavine i vremenske nepogode koje zadaju sve veće probleme proizvođačima.

Zadnje godine su bile nepovoljne kada je o nepogodama riječ. Prije svega za voćarstvo, mrazevi su sve učestaliji, topli dani kad im vrijeme nije izazivaju rano cvjetanje, zadnje tri-četiri godine se bilježe slabiji prinosi od voća. To nije trošak, jer je premija minimalna u odnosu na štete koje mogu da izazovu vremenske nepogode i time ćemo pružiti podršku proizvođačima na registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima i smanjiti migracije iz ruralnih u urbana područja.

U budućem period nastojaćemo da u našim mogućnostima na lokalnom nivou podržavamo sveobuhvatan ruralni razvoj, putem modernizacije poljoprivredne proizvodnje i prerade, iskorištavanje obnovljivih izvora energije, poboljšanja kvaliteta vazduha i kvaliteta voda na području Opštine Bijelo Polje kako bi se povećala produktivnost, kvalitet, ekonomičnost, konkurentnost i diverzifikacija proizvodnje i proizvoda, razvila organska

proizvodnja, afirmisao multifunkcionalni i integralni razvoj ruralnih sredina, poboljšao životni standard stanovništva u ruralnim oblastima, očuvali prirodni resursi i životna sredina.

Zajednička agroekonomska, agroekološka i ruralna politika, donijela je značajne pozitivne efekte u stabilnosti proizvodnje i tržišta agrarnih proizvoda, porasta prihoda proizvođača, sigurnosti u snabdijevanju, nezavisnosti od uvoza i povećanja izvoza, svestranog ruralnog razvoja i zaštite životne sredine.

SEKRETAR

Armin Sijarić